

**Ocena stanu bezpieczeństwa sanitarnego
powiatu jaworskiego za rok 2023**

Spis treści

	Strona
1. Działalność Sekcji Epidemiologii	3
2. Działalność Sekcji Higieny Komunalnej	6
3. Działalność Sekcji Bezpieczeństwa Żywności i Żywienia	8
4. Działalność Sekcji Higieny Pracy	9
5. Działalność Stanowiska Pracy Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego	9
6. Działalność Stanowiska Pracy ds. Higieny Dzieci i Młodzieży	10
7. Działalność Stanowiska Pracy ds. Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia	11

1. Działalność Sekcji Epidemiologii

Sytuacja epidemiologiczna chorób zakaźnych jest stabilna, stale monitorowana i analizowana. Zarejestrowane w roku 2023 zachorowania na niektóre choroby zakaźne, analogicznie jak w latach ubiegłych miały charakter sezonowy.

Kontynuowano nadzór nad środowiskami zatruc pokarmowych. Osoby ze styczności z chorymi objęte były badaniami z nadzoru. Pobrano 86 prób od ozdowieńców, nosicieli i osób z bliskiego kontaktu.

Współpracowano z Państwową Inspekcją Weterynaryjną w Jaworze celem zapobiegania wystąpienia chorób odzwierzęcych u ludzi. Przeprowadzono 85 wywiadów z osobami pokąsanymi, z tego 7 osób zakwalifikowano do szczepień przeciwko wściekliźnie. Szczepienia poekspozycyjne przeprowadzane były w poradniach chorób zakaźnych w województwie dolnośląskim.

W roku sprawozdawczym przeprowadzono 64 kontrole w podmiotach leczniczych. W przypadku 5 obiektów stwierdzono nieprawidłowości i wszczęto postępowania administracyjno-egzekucyjne. Podmiot lecznicze udzielały świadczenia zdrowotne w oparciu o opracowane i wdrożone procedury.

ZACHOROWANIA NA CHOROBY ZAKAŻNE W LATACH 2022-2023
W POWIECIE JAWORSKIM

Jednostka chorobowa	2022 r.		2023 r.	
	liczba zachorowań	zapadalność /na 100.000/	liczba zachorowań	zapadalność /na 100.000/
Salmonellozy	1	2,0	9	19
Inne bakteryjne zakażenia jelitowe ogółem	14	28,4	10	21,1
w tym dzieci do lat 2	0	0	0	0
Inne bakteryjne zatrucia pokarmowe ogółem	0	0	0	0
w tym dzieci do lat 2	0	0	0	0
Wirusowe zakażenia jelitowe ogółem	77	156,7	16	33,8
w tym dzieci do lat 2	27	54,9	6	12,7
Biegunka i zapalenie żołądkowo-jelitowe BNO	2	4,1	1	2,1
o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu –ogółem	0	0	1	2,1
dzieci do lat 2	0	0	1	2,1
Szkarlatyna (płonica)	7	14,2	29	61,2
Borelioza	9	18,3	5	10,5
Choroba wywołana przez Streptococcus pneumoniae	2	4,1	6	12,7
Pokąsanie osób przez zwierzęta podejrzane o wściekliznę, po których podjęto szczepienia przeciw wściekliznie	7	14,2	7	14,8
Wirusowe Zapal. Wątroby:				
typu A	2	4,1	0	0
typu B	2	4,1	9	19
typu C	7	14,2	4	8,4
Nowo wykryte zakażenie HIV	1	2,0	0	0
Kiła	1	2,0	0	0
Grypa ogółem	3	6,1	12	25,3
w tym u dzieci w wieku 0-14 lat	2	?	6	12,7
Lamblioza	7	14,2	7	14,8
Gruźlica	7	14,2	2	4,2
Ospa wietrzna	301	612,7	208	439,1
Grypa, grypopodobne	12	24,4	146	308,2
Pokąsanie osób przez zwierzęta	55	111,9	85	179,4
Listerioza	0	0	1	2,1
Róża	0	0	1	2,1
Legionelloza	0	0	2	4,2
Ostre porażenie wiotkie u dzieci w wieku 0-14 lat	0	0	1	2,1
Świnka	0	0	1	2,1
Bakteryjne zapalenie opon mózgowych	0	0	1	2,1

Nadzór nad szczepieniami ochronnymi

Program Szczepień Ochronnych w 2023 roku na nadzorowanym terenie realizowany był z utrudnieniami w związku z panującą epidemią. Wykonanie szczepień ochronnych u dzieci i młodzieży od 0 – 19 lat w rocznikach podległych do szczepienia przedstawia analiza ujęta w tabeli :

Wykonanie szczepień w 2023 r.

Rocznik	Liczba dzieci	Rodzaj szczepienia	Liczba dzieci zaszczepionych
2023	246	P/wzw-B	237
		Błonica – Tężec – Krztusiec + p/poliomyelitis + Haemophilus influenzae + Streptococcus pneumoniae	202
2022	304	P/wzw-B	296
		Błonica –Tężec – Krztusiec + p/poliomyelitis + Haemophilus influenzae + Streptococcus pneumoniae	296
		P/odrze – śwince - różyczce	253
2018	410	Błonica – Tężec – Krztusiec + p/poliomyelitis	326
		Odra – Świnka - Różyczka	286
2014	419	P/odrze-śwince-różyczce	395
2010	467	Błonica + Tężec + Krztusiec	398
2005	412	Tężec - Błonica	347

Na podstawie sporządzonej analizy procentowej w oparciu o sprawozdanie roczne MZ-54, wykonanie szczepień ochronnych u dzieci i młodzieży przedstawia się poprawnie.

Nie stwierdzono uchybień w wykonywaniu szczepień ochronnych oraz gospodarce preparatami szczepionkowymi.

2. Działalność Sekcji Higieny Komunalnej

Nadzór nad jakością wody

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Jaworze prowadziła nadzór nad jakością wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi na terenie powiatu jaworskiego.

W toku urzędowego nadzoru nad jakością wody, wykonano 43 kontrole wodociągów oraz pobrano do badań laboratoryjnych łącznie 93 próbki wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

Analizując źródła zaopatrzenia w wodę na terenie powiatu jaworskiego należy stwierdzić, że w 7 wodociągach zbiorowego zaopatrzenia w wodę oraz w 2 podmiotach zaopatrujących w wodę w 2023 roku wystąpiła nieprawidłowa jakość wody pod względem sanitarnym. Stwierdzone przekroczenia dotyczyły następujących wodociągów: Wodociąg Jawor (bakterie grupy coli, ogólna liczba mikroorganizmów), Wodociąg Bolków (bakterie grupy coli, ogólna liczba mikroorganizmów), Wodociąg Paszowice (bakterie grupy coli, E. coli), Wodociąg Targoszyn (bakterie grupy coli), Wodociąg Mściwojów (mętność), Wodociąg Wierzchosławice Górne (bakterie grupy coli, E. coli, Clostridium perfringens), Wodociąg Kwietniki (E. coli, bakterie grupy coli, ogólna liczba mikroorganizmów, mętność), Wodociąg Kuźnia Jawor (żelazo, mangan, zapach, mętność), Wodociąg Góra Ryszarda (bakterie grupy coli).

Przekroczenia parametrów miały charakter jednorazowy i krótkotrwały. Wykonane zostały działania zaradcze i naprawcze (czyszczenie i płukanie urządzeń, regulacja uzdatniania), została przywrócona wymagana jakość wody.

W 2023 roku wydano 9 decyzji płatniczych związanych z nieprawidłową jakością wody przeznaczonej do spożycia w wodociągach zbiorowego zaopatrzenia oraz 1 w innych podmiotach zaopatrujących w wodę.

Zobowiązani z chwilą powzięcia wiadomości o stwierdzonej nieprawidłowej jakości wody (zawiadomienie o wszczęciu postępowania administracyjnego), natychmiast podejmowali działania zaradcze i naprawcze przywracające jakość wody.

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna prowadzi stały nadzór nad jakością ciepłej wody w instalacjach wodociągowych wewnątrz budynków.

W roku sprawozdawczym nadzorowymi badaniami wody ciepłej w kierunku bakterii Legionella objęte zostały 2 obiekty wykonujące działalność leczniczą oraz 4 obiekty zamieszkania zbiorowego. W przypadku jednego obiektu stwierdzono w sieci wody ciepłej obecność bakterii Legionella sp. w liczbie przekraczającej dopuszczalne normy. Wobec właściciela obiektu prowadzone zostało postępowanie administracyjne, a działania naprawcze podjęte przez właścicieli (płukanie i dezynfekcja sieci, regulacja temperatury, modernizacja systemu uzdatniania) doprowadziły do przywrócenia wymaganej jakości wody ciepłej.

Na terenie powiatu jaworskiego funkcjonuje pływalnia kryta „Słowianka” w Jaworze zasilana w wodę do celów kąpielowych i innych związanych z działalnością z wodociągu Jawor. Jakość wody kontrolowana jest przez przedsiębiorcę wg uzgodnionego harmonogramu poboru próbek wody do badań laboratoryjnych z Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Jaworze. Zarządca krytej pływalni „Słowianka” w Jaworze podjął decyzję o przerwie technicznej obiektu w sezonie letnim 2023.

Jakość wody w okresie sprawozdawczym nie spełniała wymagań. Prowadzone postępowanie zakończyło się przywróceniem prawidłowej jakości wody basenowej.

Stan sanitarny miast i terenów wiejskich

W okresie wykonywanej oceny nie stwierdzono istotnych zaniedbań, a stan sanitarno-porządkowy terenów miast i wsi na obszarze powiatu z roku na rok poprawia się.

Rekreacja i wypoczynek

Na terenie powiatu znajdują się otwarte tereny rekreacyjne jak: 2 parki w Jaworze, ogródek jordanowski w Bolkowie i Park Krajobrazowy w Paszowicach oraz tereny zamknięte w obrębie Ośrodków Wypoczynku Rodzinnego w Jaworze i Bolkowie. Przeprowadzone kontrole stanu sanitarnego terenów rekreacyjnych nie wykazały nieprawidłowości.

Hotele, pensjonaty, kempingi i inne obiekty, w których są świadczone usługi hotelarskie

Wszystkie hotele są przyłączone do lokalnych systemów zbiorowego zaopatrzenia w wodę i odprowadzania ścieków. Zapewniają wymagane warunki czasowego gromadzenia odpadów komunalnych i posiadają umowy z uprawnionymi podmiotami do odbioru odpadów i wywozu ich do utylizacji. Pokoje hotelowe w obiektach posiadają pełne węzły sanitarne, wysoki standard wyposażenia i utrzymania higieny pomieszczeń. Przeprowadzone kontrole sanitarne nie wykazały nieprawidłowości.

Zakłady fryzjerskie, kosmetyczne i odnowy biologicznej

Posiadają wymagane pomieszczenia, wyposażenie i sprzęt do wykonywania usług. Zapewniają utrzymanie czystości i higieny w pomieszczeniach zakładów oraz świadczeniu usług stosownie do ich rodzaju.

Nie stwierdzono nieprawidłowości dotyczących utrzymania czystości pomieszczeń i sprzętu, nie przestrzegania warunków przechowywania z zachowaniem wymaganej segregacji bielizny brudnej i czystej, narzędzi, albo nie prowadzenia dezynfekcji i chemicznej sterylizacji narzędzi.

Cmentarze i chowanie zmarłych oraz zakłady pogrzebowe i postępowanie ze zwłokami i szczątkami

W 2023 roku wykonywane były ekshumacje, dochowania, zezwolenie na sprowadzenia zwłok do kraju. Wszystkie ekshumacje prowadzone były w wymaganym przepisami terminie od 16 października do 15 kwietnia. Przeprowadzały je zakłady pogrzebowe na podstawie decyzji zezwalającej, uzyskanej uprzednio przez uprawnioną osobę.

Wydano 34 zezwolenia na ekshumacje i dochowania oraz 15 postanowień na przywóz zwłok i prochów do kraju.

Podsumowanie

Obserwowane w toku prowadzonego nadzoru rosnące zaangażowanie i intensywne starania samorządów lokalnych, przedsiębiorców i ludności sprawiają, że stale poprawia się stan sanitarnohigieniczny obiektów komunalnych na terenie powiatu.

W obiektach funkcjonujących na terenie powiatu jaworskiego zwraca się szczególną uwagę na przestrzeganie przepisów związanych ze stanem epidemii, w tym zapewnienie pracownikom środków ochrony osobistej oraz dostosowanie obiektów do wytycznych Głównego Inspektora Sanitarnego oraz przepisów prawnych.

3. Działalność Sekcji Higieny Bezpieczeństwa Żywności i Żywienia

W 2023 r. sekcja Bezpieczeństwa Żywności i Żywienia nadzorowała 1115 zakładów usytuowanych na terenie 5 gmin, w tym 1101 zakładów żywieniowo – żywnościowych, 13 zakładów przedmiotów użytku, 1 wytwórnię przedmiotów użytku.

Przeprowadzono 320 kontroli sanitarnych zakładów dotyczących bezpieczeństwa żywności, stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły m.in.:

- nieprawidłowa funkcjonalność pomieszczeń,
- zły stan techniczny pomieszczeń (ściany, sufity, podłogi, drzwi),
- niewłaściwy stan sanitarny w obiektach,
- brak aktualnych wyników badania wody,
- niewłaściwa jakość zdrowotna sprzedawanych produktów.

Wydano łącznie 150 decyzji merytorycznych i 87 decyzji płatniczych. Za stwierdzone uchybienia sanitarne nałożono 11 mandatów na sumę 3000 zł. Wystawiono 2 decyzje o zakazie wprowadzenia do obrotu środka spożywczego. Nie odnotowano zatruc pokarmowych. Nie kierowano wniosków o ukaranie do Sądu Grodzkiego.

Odnotowano 3 interwencje konsumentów dotyczące niewłaściwej jakości zdrowotnej produktu. W wyniku przeprowadzonych czynności kontrolnych w lokalach gastronomicznych stwierdzono nieprawidłowości, za które nałożono mandaty karne w wysokości łącznie 1300 zł oraz przeprowadzono postępowanie administracyjne.

W okresie sprawozdawczym otrzymano 15 powiadomień o niebezpiecznych produktach w ramach systemu RASFF i ACC, w związku z tym prowadzono postępowania wyjaśniające oraz kontrole interwencyjne (5). Zgłoszone powiadomienia dotyczyły produktów spożywczych oraz materiałów do kontaktu z żywnością o niewłaściwej jakości zdrowotnej.

W 2023 roku w ramach urzędowej kontroli i monitoringu żywności pobrano 149 środków spożywczych, z czego 105 próbek to produkty krajowe, 33 pochodziły z UE, natomiast 11 z importu. Jedna próba produktu krajowego (Rzodkiewka) została zdyskwalifikowana ze względu na przekroczenie najwyższego dopuszczalnego poziomu pestycydów: dimetoatu oraz ometoatu.

W okresie sprawozdawczym prowadzono nadzór nad prawidłowością oznakowania, prezentacji i reklamy suplementów diety, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz środków spożywczych wzbogacanych witaminami lub składnikami

mineralnymi wprowadzanych do obrotu jak i przez Internet. Dokonano oceny znakowania 68 wyżej omawianych środków spożywczych. Nieprawidłowości nie stwierdzono.

W trakcie przeprowadzonego nadzoru zaobserwowano coraz większą świadomość przedsiębiorców dot. obowiązujących przepisów prawnych. Sprawia to, że stale poprawia się stan sanitarno-higieniczny obiektów na nadzorowanym terenie.

W omawianym czasie wielu przedsiębiorców zawiesiło, zamknęło działalność lub ograniczyło jej zakres.

4. Działalność Sekcji Higieny Pracy

W ewidencji Sekcji Higieny Pracy na koniec 2023 r. znajdowało się 87 zakładów zatrudniających ogółem 4163 pracowników, w tym zatrudniających do 9 osób – 44 zakłady, od 10 do 49 – 28 zakładów, od 50 do 249 – 12 zakładów, od 250 i więcej – 2 zakłady.

W 2023 roku nadzorem objęto 40 zakładów usytuowanych na terenie 5 gmin, przeprowadzono ogółem 52 kontrole. Kontrole wykazały w 9 obiektach nieprawidłowości, tj. m.in.: brak aktualnych wyników badań i pomiarów na stanowiskach pracy, brak aktualizacji w ocenie ryzyka zawodowego, brak wpisów w rejestrach badań i pomiarów, brak rejestru pracowników oraz rejestru prac, których wykonywanie powoduje konieczność pozostawania w kontakcie z substancjami chemicznymi, ich mieszaninami, czynnikami lub procesami technologicznymi o działaniu rakotwórczym lub mutagennym, zły stan sanitarno-techniczny zaplecza i sanitariatów dla pracowników. Wydano 12 decyzji merytorycznych, w tym 2 dotyczące chorób zawodowych i 10 decyzji płatniczych.

Od czerwca 2022 r. dział Higieny Pracy prowadzi nadzór nad przestrzeganiem przepisów dotyczących produktów kosmetycznych. Przeprowadzono w tym zakresie 3 kontrole, które nie wykazały nieprawidłowości.

Wystawiano 4 skierowania na badania w związku z podejrzeniem choroby zawodowej do właściwej jednostki Medycyny Pracy. Wydano 2 decyzje o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej.

Zgodnie z zaleceniami GIS na rok 2023 przeprowadzono kontrolę kart charakterystyki mieszanin u producenta i dystrybutora w zakresie zgodności z aktualnie obowiązującymi przepisami, opracowano sprawozdanie z realizacji projektu REF-11. Nie stwierdzono nieprawidłowości w tym zakresie.

Prowadzony był również stały monitoring podejrzeń zatruc środków zastępczymi, tzw. „dopalaczami”. Zobowiązano jednostki medyczne z terenu powiatu jaworskiego do zgłaszania takich przypadków. W 2023 r. nie odnotowano zgłoszeń.

5. Działalność Stanowiska Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Jaworze w ramach zapobiegawczego nadzoru sanitarnego w 2023 roku pełnił nadzór nad warunkami sanitarnymi poprzez:

- sprawowanie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego w zakresie wymagań higienicznych i zdrowotnych, zwłaszcza nad warunkami higieny środowiska oraz wypoczynku i rekreacji,

przy zajmowaniu stanowisk w sprawach dotyczących projektów studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, projektów planów remediacji historycznego zanieczyszczenia powierzchni ziemi w odniesieniu do zanieczyszczenia w ujęciach wody przeznaczonej do spożycia, warunków przeprowadzenia działań naprawczych w odniesieniu do szkody w środowisku w ujęciach wody przeznaczonej do spożycia i wody w kąpieliskach oraz oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko,

- sprawowanie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego w zakresie wymagań higienicznych i zdrowotnych przy wydawaniu opinii na wnioski organu administracji lub zainteresowanego podmiotu na poszczególnych etapach realizacji inwestycji, ze szczególnym uwzględnieniem obiektów objętych nadzorem bieżącym przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Jaworze.

W 2023 roku Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Jaworze w ramach zapobiegawczego nadzoru sanitarnego wydał :

- 12 opinii dotyczących projektów studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego,
- 13 opinii dotyczących projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego,
- 13 opinii uzgadniających pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko,
- 15 opinii dotyczących potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko,
- 1 opinia dotycząca środowiskowych uwarunkowań realizacji przedsięwzięcia,
- 3 opinie dotyczące lokalizacji inwestycji celu publicznego,
- 22 opinie dotyczące dopuszczenia do użytkowania obiektów budowlanych.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Jaworze wykonując zadania w zakresie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego przeprowadził 22 kontrole obiektów budowlanych.

6. Działalność Stanowiska Pracy ds. Higieny Dzieci i Młodzieży

W ramach sprawowanego przez Powiatową Stację Sanitarno-Epidemiologiczną w Jaworze w 2023 r. nadzoru sanitarnego nad placówkami oświatowo-wychowawczymi przeprowadzono 84 kontrole w tym bieżącego stanu sanitarnego oraz 8 wypoczynku zimowego i 12 letniego.

W kontrolowanych obszarach nie stwierdzono większych nieprawidłowości. Nie odnotowano pogorszenia stanu technicznego placówek w stosunku do roku 2022, stwierdzono, że z każdym rokiem ich stan ulega znacznej poprawie. Ponadto w placówkach prowadzone są prace remontowe typu: kosmetyka ścian, uzupełnianie ubytków, odmalowywano wymagające odświeżenia sale lekcyjne, świetlice szkolne oraz sanitariaty, uzupełniano ubytki w podłogach, kładziono nowe wykładziny, kafle, tynki strukturalne, wymieniano drzwi wejściowe oraz cyklinowano parkiety w salach lekcyjnych

i gimnastycznych, odnawiano stolarkę drzwiową i okienną, uzupełniano oświetlenie lub wymieniano na nowego typu.

Przeprowadzone kontrole, dotyczące stanu sanitarnego szkolnych gabinetów profilaktyki, wykazują, że znajdują się one w dobrym stanie technicznym i sanitarnym, wyposażone są w niezbędny sprzęt medyczny. Najczęściej opiekę w gabinetach sprawują pielęgniarki.

Co miesiąc dokonywana jest ocena przestrzegania zakazu palenia w nadzorowanych placówkach, nie zaobserwowano nieprawidłowości w tym zakresie, zakaz palenia jest przestrzegany. Placówki skontrolowane w 2023 roku będące pod nadzorem PSSE w Jaworze zapewniają właściwe warunki higieniczne, kontrole sanitarne nie wykazały braków w tym zakresie.

Placówki oświatowo-wychowawcze zapewniają uczniom właściwe oświetlenie stanowisk pracy, sukcesywnie wymieniane jest oświetlenie starego typu na nowe, placówki wykonują badania natężenia oświetlenia sztucznego w pomieszczeniach szkół.

Zapewnione jest dostosowanie mebli szkolnych do wzrostu uczniów i odpowiednia temperatura w okresie grzewczym. Coraz większa liczba szkół na terenie powiatu jaworskiego zakupuje szafki szatniowe dla uczniów klas starszych w podstawówkach, natomiast uczniowie klas 1-3 mają w swoich klasach wydzielone szafki i szuflady na przechowywanie książek, podręczników i artykułów papierniczych. Szkoły podjęły szereg prac remontowych, wprowadzono różne innowacje co stanowi dużą poprawę stanu technicznego obiektów do lat ubiegłych.

Kontrole sanitarne przeprowadzone w 2023 roku w placówkach nauczania i wychowania wykazały sukcesywną poprawę w zakresie: wyposażenia obiektów w nowy sprzęt komputerowy, dokonywana jest sukcesywna wymiana mebli szkolnych, sprzętu i wyposażenia na posiadające atesty i certyfikaty, wymieniane są również: stolarka drzwiowa i okienna, podłogi. Prowadzona jest rozbudowa szkolnych kompleksów sportowych oraz instalowane są nowe place rekreacyjne dla dzieci przedszkolnych i uczniów

Szkoły zakupują nowoczesny sprzęt komputerowy i audiowizualny dla uczniów/tablice interaktywne, tablety, laptopy/, nowy sprzęt i wyposażenie sal lekcyjnych, nowe narzędzia edukacyjne./przedmiotowe platformy edukacyjne/.

Prowadzone sukcesywnie prace w zakresie zagospodarowania terenu wokół placówek oświatowo-wychowawczych wpływają na poprawę bezpieczeństwa oraz estetykę otoczenia szkół. Instalowane są nowe place zabaw dla przedszkolaków i najmłodszych uczniów szkół podstawowych.

7. Działania oświatowo-zdrowotne

Samodzielne Stanowisko Pracy ds. Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia mając na celu bezpieczeństwo i zdrowie społeczeństwa prowadzi szereg działań prozdrowotnych w szkołach, przedszkolach, stowarzyszeniach, a także kieruje je do wszystkich mieszkańców powiatu jaworskiego. Realizowane przedsięwzięcia oparte są o wytyczne Głównego

Inspektoratu Sanitarnego, Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej we Wrocławiu oraz potrzeby środowiska lokalnego. Pracownik oświaty zdrowotnej inicjował, koordynował i przeprowadzał działania dotyczące następujących zagadnień: profilaktyka antynikotynowa, profilaktyka HIV/AIDS i chorób zakaźnych, profilaktyka nadwagi i otyłości, profilaktyka chorób nowotworowych.

Promowano zasady zdrowego stylu życia, aktywność fizyczną i racjonalne odżywianie. Edukacja zdrowotna kierowana była do ogółu społeczeństwa i wszystkich grup wiekowych. Szczególnie ważna była tematyka szczepień oraz profilaktyka zachorowań na choroby zakaźne oraz zdrowie seniorów.

Nawiązano współpracę z instytucjami i stowarzyszeniami z terenu powiatu. Dodatkowo rozbudowano współpracę ze stowarzyszeniami seniorów z terenu powiatu - prowadzenie zajęć praktycznych z zakresu profilaktyki zdrowotnej.

Krajowy Program Zapobiegania Zakażeniom HIV i Zwalczeniu AIDS - celem programu jest ograniczenie rozprzestrzeniania się wirusa HIV, zapewnienie odpowiedniego dostępu do informacji w zakresie profilaktyki HIV/AIDS, wzrost poziomu wiedzy na temat HIV i AIDS wśród ogółu społeczeństwa, zmniejszenie poziomu zachowań ryzykownych, poszerzenie oferty informacyjnej dostosowanej do potrzeb indywidualnego odbiorcy. W roku szkolnym 2022/2023 do udziału w programie przystąpiły 4 szkoły ponadpodstawowe (wszystkie z terenu powiatu). Zorganizowano warsztaty i pogadanki dla uczniów z terenu powiatu, zasięgiem objęto ponad 360 osób. Ponadto w realizacji interwencji wzięło udział 692 uczniów ze szkół ponadpodstawowych.

Program „Trzymaj Formę!” - skierowany jest do uczniów V-VIII klas szkół podstawowych. Uświadamia uczniom jak ważne w życiu są odpowiednie nawyki żywieniowe oraz aktywność fizyczna. Głównym celem jest trwałe kształtowanie prozdrowotnych nawyków wśród młodzieży i ich rodzin poprzez promocję zasad aktywnego stylu życia i zbilansowanej diety. W roku szkolnym 2022/2023 do programu przystąpiło 6 szkół: Szkoła Podstawowa w Snowidzy, Szkoła Podstawowa Nr 5 w Jaworze, Szkoła Podstawowa w Wądrożu Wielkim, Szkoła Podstawowa w Bolkowie, Zespół Szkolno – Przedszkolny w Targoszynie oraz Zespół Szkolno – Przedszkolny w Targoszynie. Konkurs związany z programem „Trzymaj Formę” został odwołany. W programie wzięło udział 848 uczniów oraz 34 nauczycieli. Przeprowadzono 6 wizytacji, rozdysponowano pakiety dla koordynatorów, rodziców i uczniów.

Program „Bieg po zdrowie”- to program antytytoniowej edukacji zdrowotnej. Jest on źródłem rzetelnej wiedzy na temat problematyki palenia tytoniu, ukazuje korzyści wynikające z niepalenia papierosów, czyni to zjawisko mniej pożądanym i mniej akceptowalnym. Atrakcyjna forma programu sprzyja wzmocnieniu poczucia własnej wartości u uczniów, wdraża do dokonywania przez uczniów świadomych wyborów oraz do wyrażania własnego zdania bez obawy o poczucie odrzucenia ze strony rówieśników. W roku szkolnym 2022/2023 do programu przystąpiły 3 szkoły podstawowe z Jawora: Szkoła Podstawowa Nr 1, Szkoła Podstawowa Nr 2, Szkoła Podstawowa Nr 5, (łącznie 203 uczniów oraz 222 rodziców). Przeprowadzono zajęcia warsztatowe dla 179 uczniów ze Szkoły Podstawowej Nr

5 oraz Szkoły Podstawowej Nr 1 w Jaworze oraz Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Targoszynie. Przeprowadzono 3 wizytacje programowe.

„Profilaktyczny program w zakresie przeciwdziałania uzależnieniu od alkoholu, tytoniu i innych substancji psychoaktywnych” - Program edukacyjny „ARS, czyli jak dbać o miłość?” autorstwa dr Krzysztofa Wojcieszka dotyczy profilaktyki używania substancji psychoaktywnych (alkohol, tytoń, narkotyki, dopalacze), adresowany jest do młodzieży ze szkół średnich. Przeprowadzono 4 narady, w roku szkolnym 2022/2023 do udziału w programie przystąpiły 4 szkoły ponadpodstawowe (1078 uczniów).

Program **„Wybierz Życie - Pierwszy Krok”** - program edukacyjny skierowany do uczniów szkół ponadpodstawowych. Podnosi poziom wiedzy na temat profilaktyki raka szyjki macicy i roli wirusa HPV w powstawaniu raka, poszerza świadomość na temat czynników zwiększających ryzyko i znaczenia działań profilaktycznych dla zdrowia kobiety. Zawiera interesujące informacje, uświadamiające młodym ludziom, że zagrożenie może dotyczyć także ich oraz że ryzyko choroby istnieje w każdym wieku. Przeprowadzono 4 narady, do udziału w programie przystąpiły 4 szkoły ponadpodstawowe (454 uczniów).

Program **„Skąd się biorą produkty ekologiczne”**- grupą, do której skierowany jest program to dzieci w wieku 5-6 lat i ich rodzice. Celem programu jest zwiększenie świadomości i wiedzy nt. rolnictwa ekologicznego oraz budowania właściwych nawyków żywieniowych od najmłodszych lat. Do programu w roku szkolnym 2022/2023 przystąpiło 7 placówek – 638 dzieci, 308 rodziców. Przeprowadzono 5 wizytacji programowych oraz przeprowadzono zajęcia dla 42 uczniów ze Szkoły Podstawowej w Budziszowie Wielkim.

Interwencja nieprogramowa **„Akcja Zima”** - ma na celu zmniejszenie ryzyka zagrożeń zdrowotnych w okresie zimowym. Przeprowadzono warsztaty i pogadanki dla 535 dzieci i młodzieży oraz 109 dorosłych.

Interwencja nieprogramowa **„Akcja Letnia”** - ma na celu podniesienie świadomości z zakresu profilaktyki zdrowotnej oraz bezpieczeństwa podczas wakacji, ze szczególnym uwzględnieniem kształtowania właściwych postaw prozdrowotnych wśród najmłodszych. Umieszczono na stronie internetowej PSSE w Jaworze 47 informacji. Prowadzono 13 narad oraz 11 warsztatów i 20 pogadanek w miejscach wypoczynku. Ogólnie działaniami objęto 529 dzieci i 252 dorosłych.

Interwencja nieprogramowa **„Światowy Dzień Zdrowia”** - tematem przewodnim obchodów w 2023 r. było „Zdrowie dla wszystkich”. Przeprowadzono 11 warsztatów i 6 narad łącznie dla 520 osób.

Interwencja nieprogramowa **„Światowy Dzień bez Tytoniu”** - ma na celu zwiększenie świadomości na temat negatywnego wpływu tytoniu na płuca: powodowanie zachorowań na raka przewlekłe choroby układu oddechowego. Z okazji Światowego Dnia Bez Tytoniu zorganizowano marsz dla jaworskich uczniów z klas 4 szkół podstawowych ze Szkoły

Podstawowej Nr 2 oraz Szkoły Podstawowej Nr 5. Razem udział wzięło 106 osób. Przeprowadzono 19 warsztatów i 8 narad łącznie dla 383 osób.

Dodatkowo przeprowadzono 5 narad i 20 warsztatów dotyczących profilaktyki palenia tytoniu, działaniami objęto 565 osób.

Interwencja nieprogramowa „**Światowy Dzień Seniora**” - ma na celu działania na rzecz poprawy jakości życia osób starszych. Obchody „Międzynarodowego Dnia Osób Starszych” na terenie powiatu jaworskiego miały na celu wzajemną integrację mieszkańców poprzez profilaktykę zdrowotną i efektywne wykorzystanie czasu wolnego. Pracownik PSSE w Jaworze przeprowadził pogadanki i warsztaty dla seniorów z terenu powiatu jaworskiego zrzeszonych w organizacjach i stowarzyszeniach, a także dla pensjonariuszy Dziennego Domu Senior - Wigor w Jaworze. Tematyka związana była ze zdrowiem seniora – odpowiednią dietą, aktywnością fizyczną i psychiką oraz bezpieczeństwem żywności i profilaktyką zachorowań na choroby zakaźne. W Stowarzyszeniu Złota Jesień w Jaworze oraz w Związku Emerytów i Rencistów odbyły się zabawy taneczne, podczas których pracownik PSSE w Jaworze przeprowadził pogadanki. Związek Emerytów i Rencistów we współpracy z PSSE w Jaworze i Centrum Kulturalno – Bibliotecznym w Bolkowie zorganizował zabawę dla wszystkich członków z terenu powiatu jaworskiego. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Jaworze ufundował drobne upominki dla podopiecznych: Dziennego Domu Senior - Wigor w Jaworze, Związku Emerytów i Rencistów z terenu powiatu jaworskiego, Stowarzyszenia Złota Jesień w Jaworze, Stowarzyszenia Dzieci Wojny w Jaworze. Przeprowadzono 7 narad, 1 pogadankę oraz 5 warsztatów. Ogólnie działaniami objęto 282 osoby.

Dodatkowo przez cały rok prowadzono działania profilaktyczne mające na celu utrzymanie zdrowia osób w wieku starszym. Pracownik ds. oświaty prowadził warsztaty z profilaktyki zdrowego kręgosłupa, kinezylogii edukacyjnej oraz dotyczące ciała człowieka i jego poszczególnych układów. Działaniami objęto 583 osoby.

Interwencja nieprogramowa „**Światowy Dzień AIDS**” - ma na celu wzrost świadomości na temat zakażeń HIV w Polsce oraz zachorowań na AIDS oraz zapobieganie zakażeniom. Przeprowadzono 13 warsztatów i 6 narad dla 305 osób oraz rozdano materiały edukacyjne dla 5 placówek.

W związku z **Europejskim Tygodniem Szczepień** przeprowadzono 9 warsztatów i 6 narad i 14 pogadek dla 848 osób.

Na prośbę dyrekcji ze Szkoły Podstawowej Nr 5 i z Dolnośląskiego Młodzieżowego Ośrodka Wychowawczego Przeprowadzono warsztaty dotyczące **profilaktyki czerniaka**, łącznie dla 352 osób.

Profilaktyka zażywania nowych substancji psychoaktywnych tzw. „dopalaczy” - podejmowano działania mające na celu podniesienie świadomości młodzieży na temat szkodliwości środków zastępczych tzw. „dopalaczy”. W związku z czym przeprowadzono:

19 porad, 30 warsztatów, oraz 6 pogadanek. W działaniach uczestniczyło łącznie 1296 uczniów i 175 dorosłych.

Kampania „**Wybieraj bezpieczną żywność**” - celem kampanii jest uświadomienie konsumentom jak istotną rolę w zapewnieniu bezpieczeństwa żywności odgrywa nauka. W jej ramach przeprowadzono 10 porad, 2 warsztaty, 15 pogadanek dla 478 osób.

Profilaktyka chorób zakaźnych – zorganizowano 7 porad i 10 warsztatów, działaniami objęto 405 osób.

W Dolnośląskim Młodzieżowym Ośrodku Wychowawczym przeprowadzono warsztaty z zakresu promocji zdrowia psychicznego dotyczące depresji i zachowań samobójczych, wzięło w nich udział 26 wychowanków i 5 opiekunów.

W ramach potrzeb zgłaszanych przez przedstawicieli instytucji z terenu powiatu przeprowadzono zajęcia dotyczące zdrowego odżywiania i zaburzeń odżywiania. Prowadzono także warsztaty dla seniorów dotyczące zdrowia oraz zajęcia praktyczne (ćwiczenia) o zdrowym kręgosłupie. Dla uczniów z terenu powiatu jaworskiego prowadzono zajęcia dotyczące ciała człowieka – jego budowy i funkcjonowania oraz chorób grzybiczych, bakteryjnych i wirusowych.

Zajęcia, były prowadzone w oparciu o metody aktywizujące i angażujące uczestników do czynnej pracy i interakcji. Łącznie działaniami objęto 1913 osób.